

รายงานการรับคณะวิทยากรมหาวิทยาลัยที่มีชีวิต
ศึกษาดูงานพื้นที่อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ
ระหว่างวันที่ 15 – 17 กันยายน 2563

1. ข้อมูลคณะ

ที่มาและความสำคัญ	เมื่อวันที่ 15 – 17 กันยายน 2563 ทางส่วนมหาวิทยาลัยที่มีชีวิตได้จัดกิจกรรมศึกษาดูงานแก่วิทยากรในองค์กรและวิทยากรชุมชน ในพื้นที่อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสนและอำเภอเชียงของ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพ ประสพการณ์ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันของวิทยากร เพื่อให้สามารถพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้นต่อไป
วัตถุประสงค์	1. วิทยากรมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ระหว่างกันและกับวิทยากรในพื้นที่ศึกษาดูงานอื่นๆ 2. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างวิทยากรเจ้าหน้าที่กับวิทยากรชาวบ้านและผู้นำชุมชนในพื้นที่โครงการพัฒนาโดยตุงฯ
ระดับ	ระดับความสำคัญ 4 คะแนน เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ผู้นำและชาวบ้านในพื้นที่โครงการพัฒนาโดยตุงฯ ที่ทำงานร่วมกัน วัตถุประสงค์และเนื้อหา 4 คะแนน มีความร่วมมือกันในปัจจุบันและอนาคต คะแนนรวม 8 คะแนน
องค์ประกอบ	เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 30 ท่าน ผู้นำชุมชน ชาวบ้านและผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน จำนวน 7 ท่าน รวมทั้งสิ้น 37 ท่าน
เจ้าหน้าที่รับคณะ	ผู้พิจารณาภาพรวม - นางสาวณัฏฐารัตน์ ชันดีสิทธิ์ ผู้จัดการส่วนมหาวิทยาลัยที่มีชีวิต - นางอมรรัตน์ บังคมเนตร ผู้จัดการเผยแพร่องค์ความรู้ วิทยากรหลัก น.ส.พรพิมล ไหมน้อย เจ้าหน้าที่เผยแพร่องค์ความรู้ วิทยากรสนับสนุน นายถวิล คำเสาร์ เจ้าหน้าที่เผยแพร่องค์ความรู้
สนับสนุนงบประมาณ	ส่วนมหาวิทยาลัยที่มีชีวิต สนับสนุนค่าใช้จ่ายการศึกษาดูงาน ตัวรหัสงาน 916 163301 (หลักสูตรพัฒนาวิทยากร)

2. กำหนดการคณะ

วัน / เวลา	กำหนดการ	หมายเหตุ
วันอังคารที่ 15 กันยายน 2563		
7.00 – 7.30 น.	ลงทะเบียน ณ จุดขึ้นรถที่ 1 ร้านคาเฟ่ดอยตุง โครงการพัฒนาดอยตุงฯ	
7.30 – 8.00 น.	ลงทะเบียน ณ จุดขึ้นรถที่ 2 ตลาดห้วยน้ำขุ่น บ้านห้วยน้ำขุ่น	
8.00 – 8.30 น.	เดินทางไปยังบ้านปางห้า ต.เกาะช้าง อ.แม่สาย จ.เชียงราย	
8.30 – 9.15 น.	กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ณ ศาลาจินนาลักษ์ณ์ มิราเคิล ออฟ สา บ้านปางห้า	สร้างข้อตกลง การอยู่ร่วมกัน
9.15 – 10.00 น.	ฟังบรรยายสรุปความเป็นมาของการเริ่มต้นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนบ้านปางห้า ณ ห้องประชุมจินนาลักษ์ณ์ มิราเคิล ออฟ สา บ้านปางห้า	ถาม & ตอบ
10.00 – 10.30 น.	เยี่ยมชมการทำกระดาษสาและกิจกรรมช้อนกระดาษสา ณ จินนาลักษ์ณ์ มิราเคิล ออฟ สา	
10.30 – 12.00 น.	ชมวิถีชีวิตชุมชนบ้านปางห้า ได้แก่ สวนฝรั่งป่าลัดดา บ้านทำเทียนและบ้านตีมีด	
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน ณ บ้านสวนอุ้ยคำ	
13.00 – 14.00 น.	เดินทางไปยังวัดพระธาตุผาเงา ต.เวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย	
14.00 – 14.30 น.	สักการะพระธาตุผาเงา	
14.30 – 15.00 น.	เดินทางไปยังหมู่บ้านท่องเที่ยวโฮมสเตย์บ้านท่าขันทอง ต.บ้านแซว อ.เชียงแสน จ.เชียงราย	
15.00 – 15.30 น.	เดินทางถึงศูนย์ประสานงานโฮมสเตย์บ้านท่าขันทอง - นายเสถียร บุญปก ประธานคณะกรรมการบริหารจัดการโฮมสเตย์บ้านท่าขันทอง กล่าวต้อนรับคณะ	
16.30 – 17.30 น.	กิจกรรมศึกษาดูงานในฐานเรียนรู้ต่าง ๆ - การทอผ้า ลายดาหม่อง - สวนเกษตรผสมผสานไร่วิวดดี - สวนดาวอินคา ชิมเมี่ยงคำดาวอินคา ริมแม่น้ำโขง	

17.30 – 18.00 น.	ล่องเรือแม่น้ำโขง พร้อมฟังเรื่องเล่าตามรอยนครโบราณสุวรรณโคมคำ และความเป็นมาของหมู่บ้านท่าขันทอง	
18.00 – 18.45 น.	ชมพระอาทิตย์ตกดิน และรับประทานอาหารค่ำที่บ้านริมแม่น้ำโขง	
18.45 – 19.00 น.	เดินทางไปยังศูนย์เรียนรู้การทำอาหาร ครั้วบ้านป่านิมาน	
19.00 – 21.00 น.	- พิธีแห่ขันโตกบูชาพญานาค - พิธีบายศรีสู่ขวัญ - รับประทานอาหารเย็นแบบขันโตก - การแสดงแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างอีสานล้านนาและชนเผ่าของ คณะวิทยาการมหาวิทยาลัยที่มีชีวิต	
21.00 น.	เช็คอินเข้าที่พัก	
วันพุธที่ 16 กันยายน 2563		
7.00 – 8.30 น.	รับประทานอาหารเช้า ณ ที่พักแต่ละหลัง	
8.30 – 9.00 น.	เช็คเอาท์และเดินทางไปยังศูนย์ประสานงานโฮมสเตย์บ้านท่าขันทอง	
9.00 – 11.00 น.	ถอดบทเรียน ณ ห้องประชุมศูนย์ประสานงานโฮมสเตย์บ้านท่าขันทอง	
11.00 – 12.00 น.	เดินทางไปยัง อ.เชียงของ จ.เชียงราย	
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน ณ ร้านอาหารนาตักเต่า ต.ศรีดอนชัย อ.เชียงของ	
13.00 – 13.45 น.	เดินทางไปยังพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติจัดการน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ บ้านม่วงชุม ต.ศรี อ.เชียงของ จ.เชียงราย	
13.45 – 14.30 น.	ฟังบรรยายสรุปการความเป็นมาและการจัดการน้ำโดยชุมชน ตามแนวพระราชดำริ ณ อาคารพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติจัดการน้ำชุมชน บ้านม่วงชุม โดยนายปัญญา เป้าพรหมมา กำหนดตำบลศรี	
14.30 – 17.00 น.	กิจกรรมศึกษาดูงานในจุดดูงาน 4 จุด ได้แก่ จุดดูงานที่ 1 ป่าดี มีน้ำ เต็มสู่อย่าง จุดดูงานที่ 2 ระบบส่งน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ จุดดูงานที่ 3 ทฤษฎีใหม่ ชุมชนอยู่ดี มีสุข ชีวิตพอเพียง จุดดูงานที่ 4 ป่าชุ่มน้ำบ้านม่วงชุม แก้มลิงธรรมชาติหนองขอนแก่น	

17.00 – 17.30 น.	เดินทางไปยังโรงแรมแม่โขงวิว ต.เวียง อ.เชียงของ จ.เชียงราย	
17.30 – 18.00 น.	รับประทานอาหารเย็น ณ ร้านอาหารริมโขง	
18.00 – 19.00 น.	เช็คอินเข้าพักและพักผ่อนตามอัธยาศัย	
19.00 – 21.00 น.	กิจกรรมสันตนาการ	
วันพฤหัสบดีที่ 17 กันยายน 2563		
7.00 – 8.00 น.	รับประทานอาหารเช้า ณ ร้านอาหารครัวริมน้ำ	
8.00 – 8.30 น.	เช็คเอาท์ ณ โรงแรมแม่โขงวิว	
8.30 – 9.30 น.	ถอดบทเรียน ณ ห้องประชุมโรงแรมแม่โขงวิว	
9.30 – 10.30 น.	เยี่ยมชมทัศนียภาพบริเวณจุดชมวิวสามเหลี่ยมทองคำและวัดพระธาตูปู่เข้า อ.เชียงแสน	
10.30 – 11.00 น.	เดินทางไปยังร้านอาหารครัวฟางข้าว ฟาร์มสุข อ.แม่สาย	
11.00 – 12.30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน ณ ร้านอาหารครัวฟางข้าว ฟาร์มสุข	
12.30 – 13.00 น.	เดินทางไปยังศูนย์วิจัยและพัฒนาชาน้ำมันและพืชน้ำมัน	
13.00 – 14.00 น.	- ฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับงานวิจัยและพัฒนาชาน้ำมันและพืชน้ำมัน - เยี่ยมชมโรงงานผลิตชาน้ำมันและพืชน้ำมัน	
14.00 – 14.30 น.	เดินทางไปยังศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ	
14.30 – 15.30 น.	- ฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับความเป็นมาและการดำเนินงานศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ - นั่งรถรางชมแปลงปลูกผักศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ	
15.30 – 16.30 น.	สรุปการศึกษาดูงาน ณ ศาลาริมน้ำ ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ	
16.30 – 17.00 น.	เดินทางกลับศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ และ โครงการพัฒนาตอตุ่งๆ	

3. สรุปเนื้อหาการศึกษาดูงาน

วันอังคารที่ 15 กันยายน 2563

1) แหล่งท่องเที่ยวชุมชนบ้านปางห้า ต.เกาะช้าง อ.แม่สาย จ.เชียงราย

- จุดเริ่มต้นจากธุรกิจผลิตกระดาษสาของโรงงานจินนาลักษณ์ มิวราเคิล ออฟ สา (Jinnaluck Miracle of Sa) ของนางสาวพลอยปภัส จรัสวรรณพงศ์ บ้านปางห้า ต.เกาะช้าง อ.แม่สาย จ.เชียงราย ผลิตภัณฑ์ของโรงงานจินนาลักษณ์ได้รับความนิยมทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- 10 ปีต่อมาธุรกิจกระดาษสาประสบปัญหาด้านการตลาด โรงงานปลดพนักงานกว่า 200 คน แต่นางสาวพลอยปภัส ยังมีความรักและหวงแหนในอาชีพการทำกระดาษสา จึงพยายามหาข้อมูลเพื่อต่อยอดธุรกิจกระดาษสา จากนั้นได้ตัดสินใจเปิดโรงงานเป็นแหล่งเรียนรู้แก่สถานศึกษาหรือผู้สนใจ
- ช่วงแรกที่เปิด ให้นักเรียน นักศึกษามาศึกษาดูงาน พบข้อจำกัดในการเรียนรู้หลายๆ เรื่อง เช่น ครูห้ามนักเรียนจับ สัมผัสสิ่งต่างๆ เกรงจะเกิดความเสียหาย เป็นต้น
- ใช้เวลา 4-5 ปี สำหรับทดลองกิจกรรมนี้ พยายามรับฟังเสียงสะท้อนจากครูและนักเรียน หาข้อมูลและคอยปรึกษาคณะรอบข้างที่มีองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวชุมชน ต่อมาจึงเปลี่ยนมาเป็นแหล่งท่องเที่ยว ไม่จำกัดว่าเป็นสถานศึกษา ปรับมาเป็นทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย เข้ามาเยี่ยมชมและทำกิจกรรมได้
- ไม่เพียงกิจกรรมจากกระดาษสา เมื่อลงไปสำรวจในชุมชนพบว่าบ้านปางห้ามีของดีมากมาย เช่น การตีมีด การหล่อเทียน สวนฝรั่งมิจู ฟ้อนรำของนักเรียน เป็นต้น จึงเกิดการรวมกลุ่มเป็น “วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวปางห้าโฮมสเตย์” จัดทำเป็นแพ็คเกจท่องเที่ยวชุมชน โดยยานพาหนะเป็นรถอีต๊อกของชาวไร่ชาวนาในหมู่บ้านที่ว่างเว้นจากการทำงาน เริ่มค้นหาไกด์ท้องถิ่น ฝึกฝนจากการทำงานจริง แก้ปัญหาจริง และรับฟังเสียงสะท้อนจากนักท่องเที่ยวมาปรับใช้ จนเกิดความชำนาญตามลำดับ
- เมื่อการท่องเที่ยวชุมชนเริ่มเป็นที่รู้จัก มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเรื่อยๆ ในชุมชนก็เริ่มขยับ มีร้านอาหารพัฒนาปรับปรุงบ้านเป็นโฮมสเตย์ รายได้ก็กระจายในชุมชนมากขึ้นทุกปี
- มีหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เข้ามาส่งเสริมและช่วยประชาสัมพันธ์ และสร้างช่องทางการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวหลากหลาย เช่น เฟซบุ๊ก เว็บไซต์ บริษัทท่องเที่ยว และออกบูธตามที่ได้รับเชิญ ก็ได้รับการตอบรับที่ดี

- รายได้ทุกครั้งมีการปันผลของกลุ่มวิสาหกิจฯ แบ่งเป็น 90 เปอร์เซ็นต์ กระจายสู่ชุมชนและ 10 เปอร์เซ็นต์ นำเข้าบัญชีกลุ่มวิสาหกิจฯ ใช้ซื้อของใช้ที่จำเป็น ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด เป็นต้น
- กว่าชุมชนจะปรับตัวและยอมรับใช้เวลาจนถึง 5 ปี ทดลองทำ ร่วมกันคิดและพัฒนากิจกรรม การอำนวยความสะดวก เปลี่ยนโรงงานกระดาษสาจินนาลักษณ์ เป็นจุดบริการต้อนรับนักท่องเที่ยว แบบไม่คิดค่าเช่าหรือค่าบริการใด เพราะความตั้งใจเริ่มแรกคือทำให้กระดาษสาที่รัก ช่วยสร้างรายได้ให้ชุมชนมากที่สุด
- แนวทางการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องทุกคนต้องรับฟังคำติชม คำแนะนำจากทั้งนักท่องเที่ยว และเพื่อนร่วมงาน สรรหาวิธีต่างๆ เพื่อให้ดีขึ้น เช่น บันที่กวีดีโอมาดู และทบทวนสิ่งที่ต้องพัฒนา แก้ไข สิ่งใดที่พลาดไปให้อภัยตนเอง ให้กำลังใจกันและกัน
- ชุมชนท่องเที่ยวปางห้าโฮมสเตย์ มีบ้านในโครงการจำนวน 15 หลังคาเรือน สามารถพักได้สูงสุด 45 คน
- กล่าวถึงผลิตภัณฑ์กระดาษสา แม้จะไม่ได้ส่งออกเช่นในอดีต แต่ทางนางสาวพลอยปภัสก็มีการยกระดับพัฒนาจากกระดาษสาธรรมดา เป็นกระเป๋าเคลือบพีวีซี แมสไทม์ใหม่ เป็นต้น
- ชุมชนท่องเที่ยวปางห้าโฮมสเตย์ ได้รับรางวัลกินรีทองคำ สาขาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2562
- หลักการทำงานของนางสาวพลอยปภัส เน้นการช่วยเหลือตัวเอง ในที่สุดหากสิ่งใดที่ยังขาด ค่อยขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น การจัดตั้งชุมชนท่องเที่ยวปางห้าโฮมสเตย์ให้ความสำคัญ เรื่องการแบ่งผลประโยชน์ที่เป็นธรรม ทุกคนทำงานร่วมกันแบบพี่น้อง มีทัศนคติเชิงบวก ตรงไปตรงมา เพื่อช่วยกันพัฒนาชุมชนให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป

นายธีรพล สุพรรณม ประสานกรรมการฝ่ายบริหาร
ท่องเที่ยวชุมชนปางห้าโฮมสเตย์ กล่าวต้อนรับคณะ

นางสาวพลอยปภัส จรัสวรรณพงษ์ เจ้าของโรงงาน
กระดาษสาจินนาลักษณ์ บรรยายสรุปแก่คณะ

1) เห็นตัวอย่างผลิตภัณฑ์บางชิ้นมีส่วนผสมของหญ้าแฝก อยากทราบว่าทางโรงงานมีเทคนิคอะไรที่ช่วยให้หญ้าแฝกละเอียด

ตอบ : โรงงานใช้วิธีทดลอง 7 เดือน จึงได้สูตรการทำดังนี้

- นำใบหญ้าแฝกมาต้มจนเปื่อย ไม่ได้กำหนดเวลา
- จากนั้นนำมาหมัก 1 สัปดาห์ จับตุ๋นหากใบหญ้าแฝกละเอียด เป็นอันใช้ได้

2) วิธีทำลดลายฉลุทำอย่างไร

ตอบ : ใช้วิธีพ่นน้ำแบบฝอย

- สุดท้ายนางสาวพลอยปภัส ผาแกงคิดว่า อะไรก็ตามที่ทำ ทำด้วยใจ มีความภาคภูมิใจ แม้จะเจออุปสรรคมากมาย จะพยายามปรับเปลี่ยนตัวเองอยู่เสมอเพื่อรับมือกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป จนอยู่รอด เช่นเดียวกับชุมชนท่องเที่ยวบ้านปางห้า เมื่อมีคนมาเที่ยว รู้จักบ้านปางห้า กลายมาเป็นแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงราย การที่ไม่ยอมแพ้ การปรับตัว หากวันนี้อย่างไปไม่ถึง ไม่เป็นไร ขอให้มีความสุขอยู่ทุกช่วงกับการทำงาน
- คณะทำกิจกรรมช้อนกระดาศาจากเศษวัสดุเหลือใช้ ณ โรงงานจินนาลักษณ์ มิราเคิล ออฟ สาส

ช้อนกระดาศาในเฟรมตามแต่ละกลุ่ม ซึ่งได้รูปทรงแตกต่างกัน

ทำโมบายกระดาษสา เมื่อทำเสร็จ สามารถนำกลับเป็นที่ระลึกได้ นอกจากนี้ทางร้านจิน
นาลักษณ์ยังมีถุงกระดาษสามอบให้ด้วย

สนุกสนุกกับกิจกรรมทำโมบายกระดาษสา ได้ออกแบบตามจินตนาของตน

- เดินทางไปเยี่ยมชมฐานเรียนรู้ของชุมชนท่องเที่ยวปางห้าโฮมสเตย์ โดยรถอีต๊อก

รถอีต๊อกของชุมชน นั่งได้คันละ 5-7 ท่าน แต่ละคันประดับตกแต่งสวยงาม

- ฐานเรียนรู้ที่ทางคณะมีโอกาสเยี่ยมชม ได้แก่
 1. บ้านทำเทียน เจ้าของเทียนตราลิงคู่
 2. บ้านตีมีด และซิมข้าวพื้น
 3. สวนฝรั่งกิมจูบ้านลัดดา

2) หมู่บ้านท่องเที่ยวโฮมสเตย์บ้านท่าขันทอง ต.บ้านแซว อ.เชียงแสน จ.เชียงราย

- เมื่อคณะเดินทางไปถึงศูนย์ประสานงานวิสาหกิจชุมชนโฮมสเตย์บ้านท่าขันทอง ชาวบ้านจัดการแสดงเชิง เป็นการต้อนรับ อีกทั้งยังมีเครื่องดื่มเป็นชาถั่วดาวอินคาเย็นๆ ให้ดื่ม จากนั้น คณะกรรมการกลุ่มก็กล่าวทักทาย
- ก่อนเริ่มการศึกษาดูงาน ทางคณะตัวแทนของชุมชนได้มากล่าวต้อนรับ
- เพื่อให้การศึกษาดูงานดำเนินไปอย่างเรียบร้อย ทีมผู้จัดได้ให้ผู้ร่วมเดินทาง ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อตกลงการอยู่ร่วมกันตลอดการเดินทางในครั้งนี้ ได้ข้อสรุป 6 ข้อ ดังนี้
 - 1) ตรงต่อเวลา
 - 2) ให้ความร่วมมือทุกกิจกรรม
 - 3) ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
 - 4) ปฏิบัติตามข้อตกลงของชุมชน
 - 5) หากมีข้อจำกัดใดๆ ให้แจ้ง เช่น แพ้อาหาร แพ้อากาศ

6) งดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกชนิดในช่วงการศึกษาดูงาน

- บ้านท่าขันทอง เป็นชุมชนที่กลุ่มคนจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อพยพย้ายถิ่นฐานมาอยู่เมื่อประมาณปี พ.ศ.2508 – 2509 สาเหตุที่ต้องอพยพก็เพื่อหาทำเลที่ตั้งเมืองใหม่ ก่อปรกับมีสถานการณ์ไม่สงบในถิ่นที่อยู่เดิม
- ครั้งหนึ่งมีชายชาวภาพสีนู้ ได้เดินทางสัญจรทางเรือผ่านมาแถบนี้ พบสถานที่ซึ่งมีลักษณะภูมิประเทศที่ดี มีความอุดมสมบูรณ์ทั้งน้ำ ดิน และอากาศ จึงลงหลักปักฐานบริเวณดังกล่าว จากนั้นก็ส่งโทรเลขไปชักชวนเพื่อนบ้านย้ายมาอยู่ด้วยกัน ต่อมาจำนวนประชากรบ้านท่าขันทองก็เพิ่มขึ้นตามลำดับ
- ด้วยทำเลที่ตั้งสวยงาม บวกกับวัฒนธรรมของชาวตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ผสมผสานกับวัฒนธรรมล้านนา ชาวบ้านจึงเห็นควรร่วมกันจัดตั้งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวขึ้น โดยเริ่มดำเนินการเมื่อประมาณปี พ.ศ.2552 บริหารจัดการทุกอย่างโดยชุมชนเอง มีการจัดตั้งกลุ่มชื่อ “กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโฮมสเตย์บ้านท่าขันทอง”
- ชุมชนโฮมสเตย์บ้านท่าขันทอง มีความพร้อมทั้งด้านที่พัก อาหารและกิจกรรมที่น่าสนใจให้นักท่องเที่ยวเลือกใช้บริการ ทั้งนี้มีบ้านของชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการโฮมสเตย์ท่าขันทองทั้งหมด 12 หลัง สามารถพักได้สูงสุดถึง 50 คนต่อกรุป
- บ้านพักโฮมสเตย์ที่เข้าร่วมกลุ่มวิสาหกิจ ต้องปฏิบัติตามข้อตกลงที่ทางกลุ่มร่วมกันเสนอ เช่น ความสะอาดทั้งในบ้าน นอกบ้าน สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ การปฏิบัติตัวของเจ้าบ้านที่ดี เป็นต้น
- เมื่อจัดการแสดงต้อนรับเสร็จแล้ว ชุมชนได้นำคณะไปเยี่ยมชมฐานเรียนรู้ 4 ฐานดังนี้
 1. การทอผ้าลายตาหม่อง ผ้าทอลายดั้งเดิมของชุมชนบ้านท่าขันทองได้สืบทอดมาจากบรรพบุรุษจากรุ่นสู่รุ่น
 2. สวนเกษตรผสมผสานไร่วัดดี การทำเกษตรผสมผสานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ชิมเสาวรสดๆจากไร่
 3. สวนดาวอินคาสักทอง การทำสวนดาวอินคา และการนำไปดาวอินคาทำเป็นเมี่ยง และเสิร์ฟให้นักท่องเที่ยวชิมลำน้าโขง
 4. ล่องเรือกลางแม่น้ำโขง โดยเรือที่ชุมชนจัดให้ เรือลำนี้บรรจุผู้โดยสารสูงสุดได้ 60 คน และระหว่างล่องเรือกลางลำน้ำโขง มีไกด์ชุมชนเล่าถึงประวัติศาสตร์ของชุมชนบ้านท่าขันทอง

และความสำคัญของสายน้ำแห่งนี้ จากนั้นก็ขึ้นท่า เพื่อรับประทานหมูปิ้งริมโขง (หมูปิ้งตา
ป็น)

ภาพบรรยากาศท่องเที่ยวชุมชนโฮมเตย์บ้านท่าขันทอง

- ช่วงค่ำ นั่งรถอีต๊อกไปยังครัวบ้านป่านวิมาน เพื่อรับประทานอาหารเย็น เมื่อเดินทางถึงทาง
ชุมชนได้จัดพิธีบายสู่ขวัญแบบอีสานล้านนา ผูกข้อมือ ให้กับคณะเพื่อเป็นสิริมงคล

พิธีบายศรีและผูกข้อมือเป็นพิธีเรียกให้ขวัญและอายุพรแก่ผู้มาเยือน

- หลังรับประทานอาหารเย็น มีการแสดงหลากหลายทั้งเด็ก คนหนุ่มสาว ผู้ใหญ่ โดยทางคณะเตรียมการแสดงของไทยใหญ่ไปแลกเปลี่ยนในครั้งนี้ด้วย

การแสดงของชุมชน และกิจกรรมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมของชาวไทยใหญ่

วันพุธที่ 16 กันยายน 2563

1) ถอดบทเรียน ณ ห้องประชุมศูนย์ประสานงานโฮมสเตย์บ้านท่าชันทอง

- แบ่งเป็น 5 กลุ่มตามที่นั่งบนรถตู้

โจทย์ “ข้อดีของวิทยากรจากการที่ไปดูงานทั้ง 2 ชุมชนที่สามารถนำมาปรับใช้ได้ มีอะไรบ้าง และปรับใช้อย่างไร”

กลุ่มที่ 1

ข้อดีและสิ่งที่นำมาปรับใช้

- นำสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวมาประยุกต์ในระหว่างนำเสนอ ช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจและเห็นภาพ เช่น บ้านปางห้า เป็นที่คาดผมกระดาศา และบ้านท่าชันทอง เป็นผ้าขาวม้าลายตาหม่อง
- ใช้คำพูดที่เป็นกันเอง ช่วยให้ผู้ฟังรู้สึกผ่อนคลาย กล้าซักถาม เข้าถึงทุกเพศทุกวัย
- นำเสนอเรื่องราวความเป็นมาผ่านภาพ สร้างอารมณ์สในการรับฟัง
- โทนเสียงช่วยให้เรื่องเล่าฟังสนุกและเข้าใจง่าย
- วิทยากรเข้าถึงง่าย ไม่อวดวิชา บรรยายลักษณะเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีความเป็นธรรมชาติ แม้ระหว่างการบรรยายจะมีความผิดพลาด แต่ผู้ฟังไม่ได้รู้สึก

กลุ่มที่ 2 แบ่งเป็น 2 ชุมชน ดังนี้

บ้านปางห้า

ข้อดี

- วิทยากรมีประสบการณ์จากสิ่งที่นำเสนอ
- ลำดับเนื้อหาในการนำเสนอที่ดี
- เรียนรู้จนเชี่ยวชาญและต่อยอดจากความเป็นเจ้าของกิจการ
- บริหารจัดการเนื้อหาด้วยความเข้าใจ
- สถานที่ดูงานมีความสวยงาม มีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่วิทยากรนำเสนอ
- วิทยากรมีการถ่ายทอดระหว่างการบรรยายหรือนำเสนอ เช่น กล่าวขอโทษเมื่อพูดผิด หรือมีข้อผิดพลาดใดๆ
- มีศิลปะในการสื่อสาร สร้างแรงจูงใจแก่ผู้ฟัง
- วิทยากรศึกษาข้อมูลของคณะศึกษาดูงานเพื่อเตรียมตัวและเนื้อหาที่เหมาะสม

สิ่งที่นำมาปรับใช้

- การเตรียมตัวและศึกษาข้อมูลต่างๆ ของคณะ เช่น วัตถุประสงค์ ความคาดหวัง วัฒนธรรมของคณะ ความสำคัญต่างๆ
- ความกล้าแสดงออกในการนำเสนอและเทคนิคการสื่อสาร
- ใช้สถานที่หรือสร้างบรรยากาศแทนการบรรยาย ให้เกิดความน่าสนใจ เช่น การแสดง เครื่องมือ
- การเชื่อมโยงเรื่องราวต่างๆ ของชุมชนดอยตุงและโครงการพัฒนาดอยตุงฯ วิทยากรชาวบ้าน รวมถึงเจ้าหน้าที่ ช่วยให้เนื้อหาการนำเสนอดีขึ้น

บ้านท่าขันทอง

ข้อดี

- นำสิ่งที่เด่นเอกลักษณ์มาต่อยอด เช่น การแต่งกาย
- มีการผสมผสานวัฒนธรรมอย่างลงตัว
- วิทยากร 1 ท่านสามารถดำเนินกิจกรรมได้หลากหลาย
- วิทยากรมีอริยาไต่ดี
- เปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ได้แสดงออก เป็นการต่อยอดวัฒนธรรมที่ดี

สิ่งที่นำมาปรับใช้

- เทคนิคการแต่งกายชนเผ่า
- ส่งต่อข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้กับเยาวชนรุ่นใหม่เพื่อส่งเสริมให้เป็นวิทยากรในอนาคต
- ปรับปรุงเนื้อหาการบรรยายให้เหมาะสมกับสิ่งที่มีในพื้นที่ของตน

กลุ่มที่ 3 แบ่งเป็น 2 ชุมชน ดังนี้

บ้านปางห้า

ข้อดี

- ทุกคนในชุมชนมีความสามัคคี ให้ความช่วยเหลือกัน
- ประยุกต์ของใช้ในอดีต มาต่อยอดสิ่งที่มี ให้มีมูลค่าเพิ่ม
- เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ไม่หยุดพัฒนา
- ปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัย
- สร้างการมีส่วนร่วมระหว่างวิทยากรและผู้ฟัง เช่น ประเด็นถาม-ตอบ การแลกเปลี่ยนเรื่องราว
- กล้ารับฟังคำติชมจากผู้อื่น ซึ่งนำมาปรับปรุงจนสำเร็จ

- การแบ่งปันให้คนรอบข้าง สร้างประโยชน์ส่วนรวม
- พูดเรื่องจริง เรื่องที่ไม่รู้ก็บอกไม่รู้ ตรงไปตรงมา

บ้านทำขันทอง

ข้อดี

- สร้างเสน่ห์ตั้งแต่เริ่มต้น เช่น จัดการแสดง
- สร้างการมีส่วนร่วมของเด็กและผู้ใหญ่
- การบริการจัดการด้านรายได้ชัดเจน ช่วยให้ชาวบ้านทราบแหล่งเงินทุน กำไร
- ไม่หยุดการพัฒนา เช่น ไปศึกษาดูงานที่อื่น แล้วนำมาปรับกับชุมชน

กลุ่มที่ 4

ข้อดี

- ความเป็นธรรมชาติ ผู้ฟังรู้สึกเป็นกันเอง
- วิทยากรหมั่นเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา
- มีการแบ่งหน้าที่ตามความสามารถของแต่ละคน
- มีใจรักงานบริการ
- สามารถออกแบบกิจกรรมได้ด้วยตนเอง

สิ่งที่นำมาปรับใช้

- เรียบเรียงเนื้อหาและเตรียมตัวให้พร้อม เช่น ด้านเนื้อหาที่เหมาะสมกับคณะดูงานนั้นๆ
- พูดคุย ตอบคำถามด้วยความจริงใจ
- ให้ข้อมูลจริง ไม่โอ้อวด
- สร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วม
- เป็นตัวของตัวเอง
- หมั่นฝึกฝนและปรับปรุงตัวเองด้านการนำเสนอเพื่อดึงดูดผู้ฟังให้รู้สึกผ่อนคลาย มีส่วนร่วม

กลุ่มที่ 5

ข้อดี

- เรื่องราวของที่มาของผลิตภัณฑ์และสถานที่
- มีกิจกรรมให้ทำ

- สร้างวิทยากรหลายรุ่น ทำให้ผู้ฟังได้รับรู้หลายมุมมอง
- มารยาทดี อ่อนน้อมถ่อมตน
- เข้าถึงผู้ฟัง มีใจรักงานบริการ
- กล้าคิดกล้าแสดงออก
- นำเอกลักษณ์และวัฒนธรรมในท้องถิ่นมานำเสนอ
- มีศิลปะในการพูด ช่วยสร้างความสนุกสนานแก่ผู้ฟัง
- เป็นกันเองและเปิดโอกาสให้ซักถาม
- ชักชวนให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม

สิ่งที่นำไปปรับใช้

- พัฒนางค์ความรู้ในงานของตนอยู่เสมอ
- รู้ทันเหตุการณ์ปัจจุบัน
- ศึกษาข้อมูลคณะ เพื่อให้ทราบวัตถุประสงค์ ข้อจำกัดต่างๆ
- สร้างบุคลิกให้น่าสนใจ เช่น วิทยากรยิ้มแย้ม เป็นกันเอง
- สร้างกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมและสนใจมากขึ้น

2) พิพิธภัณฑสถานชาติการจัดการน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ บ้านม่วงชุม อ.เชียงของ

- ประมาณปี พ.ศ.2540 ชาวบ้านเริ่มเข้าไปตัดต้นไม้ในพื้นที่ป่าต้นน้ำของชุมชน ซึ่งมีขนาด 5,000 กว่าไร่ จากนั้นอีก 1-2 ปี ส่งผลให้ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำบ้านม่วงชุม ขาดแคลนในช่วงฤดูแล้ง โดยช่วงปี พ.ศ.2543 เห็นผลชัดว่าปัญหาน้ำของชุมชนวิกฤตหนัก ทางผู้นำต้องลุกมาแก้ปัญหา
- เพราะไม่มีความรู้และประสบการณ์ จึงเริ่มออกไปศึกษาดูงานโครงการต่างๆ ทั่วประเทศเพื่อหาความรู้และประสบการณ์ แต่นั่นไม่ตอบโจทย์ เนื่องจากปัญหาเรื่องน้ำของแต่ละที่ มีแนวทางแก้ไขแตกต่างกัน ทั้งในเชิงพื้นที่ บริบทชุมชน
- เมื่อกลับมาได้คิดทบทวนถึงพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ 9 ว่ามีป่าก็มีน้ำ จากแนวคิดนั้น จึงเริ่มจากการจัดการป่าชุมชนเป็นเรื่องแรก

- ในปี พ.ศ.2543 ได้ปิดป่าบ้านม่วงชุม และกันพื้นที่ป่าต้นน้ำที่มีขนาด 3,720 ไร่ ผู้นำและชาวบ้านร่วมกันตั้งกฎกติกา ห้ามชาวบ้านในพื้นที่และใกล้เคียงเข้าไปใช้ประโยชน์ใดๆ โดยเด็ดขาด จากนั้นไม่นานเมื่อป่าเริ่มฟื้นตัว การแก้ปัญหาเรื่องน้ำก็ง่ายขึ้น
- แนวทางการอนุรักษ์ป่าดำเนินกิจกรรมที่หลากหลาย เน้นการสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ทั้งเด็ก เยาวชน ผู้ใหญ่ ตลอดจนวิธีการที่นำมาประยุกต์ใช้ไม่ว่าจะเป็น ป้องกันไฟป่า ทำแนวกันไฟ ปลุกต้นไม้ทดแทน เป็นต้น
- ด้านกิจกรรมปลูกต้นไม้ทดแทน ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเข้ามามีบทบาท กล่าวคือช่วงเดือนกันยายน – ธันวาคมจะเข้าไปเก็บเมล็ดพันธุ์ไม้มาเพาะเป็นกล้าไม้ และปลูกลงดิน ตลอดจนสอนการใช้เครื่องมือ GPS จับพิกัดพื้นที่ ลดปัญหาการกล้าป่า ความขัดแย้งระหว่างเจ้าของพื้นที่ ทั้งนี้เยาวชนยังนำเทคโนโลยีดังกล่าวไปสอนผู้ปกครองด้วย
- นอกจากป่าต้นน้ำ ยังมีป่าท้ายน้ำ เป็นพื้นที่ป่าชุ่มน้ำของชุมชน มีพื้นที่ 5 ไร่ ต้นไม้เป็นไม้จำพวกต้นข่อย ต้นชุมแสง ไม้ มีลักษณะคล้ายมดลูก เปรียบเสมือนเป็นร้านสะดวกซื้อของชาวบ้าน เพราะมีความอุดมสมบูรณ์ของสัตว์น้ำ พืชน้ำต่างๆ
- เมื่อแนวทางการแก้ปัญหาป่าและน้ำ เริ่มเห็นผลประจักษ์ ชุมชนจึงเข้าร่วมประกวดรางวัลลูกโลกสีเขียว และได้รับรางวัลชนะเลิศในสาขาชุมชนแม่ข่ายการจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- จากนั้นปี พ.ศ.2554 ทางสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด มาช่วยขุดลอกอ่างเก็บน้ำม่วงชุม
- ชุมชนร่วมกับบริษัท SCG จากฝ่ายคอนกรีตฝ่ายแรก และค่อยๆ เพิ่มเป็น 500 กว่าฝ่าย เหนืออ่างเก็บน้ำ
- ปี พ.ศ.2560 ได้รับเลือกจากมูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ให้เป็นพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติจัดการน้ำชุมชนตามแนวพระราชดำริ แห่งที่ 14 ของประเทศ เป็นตัวอย่างความสำเร็จการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก และระบบกระจายน้ำ
- จากจุดเริ่มต้นในการเข้าร่วมโครงการจัดการน้ำของมูลนิธิอุทกพัฒน์ ทางชุมชนได้ติดตั้งระบบมิเตอร์เพื่อช่วยควบคุมปริมาณการใช้น้ำของแต่ละครัวเรือน ซึ่งบ้านม่วงชุมมี 203 หลังคาเรือน และบ้านดองม่วงชุมอีก 40 หลังคาเรือนที่ใช้น้ำจากอ่างเก็บน้ำเดียวกัน

- ทางกลุ่มตั้งเป้าหมายไว้ว่าหากสามารถช่วยให้ชาวม่วงชุมมีน้ำกินน้ำใช้เพียงพอแล้ว จะขยายไปยังชุมชนใกล้เคียง เช่น ชุมชนลุ่มน้ำโขง ชุมชนลุ่มน้ำอิง ซึ่งปัจจุบันสามารถขยายได้แล้ว 11 ชุมชนในตำบลศรี

นายปัญญา เป้าพรหมมา กำนันตำบลศรี บรยายสรุป
ณ ที่ทำการพิพิธภัณฑิรรมชาติจัดการน้ำชุมชน บ้านม่วงชุม

- จากนั้นทางคณะไปเยี่ยมชมอ่างเก็บน้ำบ้านม่วงชุม ซึ่งเป็นแหล่งน้ำหลักของชุมชน บริเวณรอบๆ อ่างเก็บน้ำเป็นป่าอนุรักษ์ และพื้นที่ป่าท้ายบ้าน อยู่ข้างอุโมงค์น้ำของบ้านม่วงชุม จากอดีตจนถึงปัจจุบัน มีพื้นที่ 500 ไร่

เดินทางโดยรถแทรกเตอร์พ่วง ไปอ่างเก็บน้ำและร่วมปลูกต้นไม้เหนืออ่างเก็บน้ำ

- เมื่อน้ำอุดมสมบูรณ์ขึ้น ชาวบ้านได้เรียนรู้และหาทางกักเก็บน้ำในรูปแบบต่างๆ เช่น ทำแก้มลิง ทำแนวคันเก็บน้ำในสวน ทำบ่อเลี้ยงปลาบริเวณที่อยู่อาศัย มีสวนเกษตรผสมผสาน สร้างรายได้แก่ชาวบ้านตลอดทั้งปี

สวนนายสมพงษ์ ใช้ประโยชน์จากการจัดการน้ำของชุมชน จึงปรับพื้นที่บริเวณรอบๆ บ้านเป็นสวนเกษตร ขุดบ่อดิน เลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อบริโภคและจำหน่าย เช่น ปลายี่สก ปลาหมอ ปลาคาร์ฟ ปลูก หอยขม รวมถึงพืชน้ำต่างๆ

วันพฤหัสบดีที่ 17 กันยายน 2563

1) ถอดบทเรียน ณ ร้านอาหารบ้านริมน้ำ อ.เชียงของ

แบ่งเป็น 5 กลุ่มตามที่นั่งบนรถตู้

โจทย์คือ “ข้อดีของวิทยาการพิพิธภัณฑ์จัดการน้ำชุมชน บ้านม่วงชุมที่สามารถนำมาปรับใช้ มีอะไรบ้าง ปรับใช้ได้อย่างไร”

กลุ่มที่ 1

ข้อดี

- นำประสบการณ์มาแลกเปลี่ยน ให้ผู้ฟังเห็นภาพตาม
- ตอบประเด็นซักถามได้ชัดเจน
- มีการยกตัวอย่าง เช่น พื้นที่ป่าท้ายน้ำมีลักษณะเหมือนนมตุ๊ก ช่วยให้ผู้ฟังจดจำเนื้อหาได้
- เสียงดังฟังชัด น้ำเสียงหนักแน่น
- มีความสามารถด้านการใช้ภาษาถิ่น สร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้ฟังได้ดี

สิ่งที่นำไปปรับใช้

- พัฒนา เรียบเรียงเรื่องราวให้กระชับ น่าสนใจ
- นำเสนอข้อมูลด้วยความมั่นใจ
- เสนอขายสินค้าผ่านข้อมูลบรรยาย

กลุ่มที่ 2

ข้อดี

- ใช้ภาษาท้องถิ่นทำให้ผู้ฟังรู้สึกเป็นกันเอง
- อธิบายเนื้อหาได้ดี
- ความคิดก้าวไกล สามารถนำเสนอผ่านเทคโนโลยีที่ทันสมัย น่าสนใจ
- บุคลิกภาพดี แต่งกายสุภาพ ให้เกียรติ

สิ่งที่นำไปปรับใช้

- การเลือกใช้ภาษาสื่อสารมีผลต่อความสนใจของผู้ฟัง และช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้
- ศึกษาดูงานในสถานที่จริง ช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ ผู้ศึกษาดูงานรู้สึกเข้าถึงเนื้อหา

กลุ่มที่ 3

ข้อดี

- สร้างบรรยากาศเป็นกันเอง
- สามารถเข้าถึงผู้ฟัง เช่น ชักถามแลกเปลี่ยนความรู้
- นำเสนอข้อมูลที่เป็นแก่นสาร ไม่ยืดเยื้อ
- ผู้ฟังสัมผัสถึงความรู้สึกของผู้พูด เช่น ความภูมิใจในการทำงานกับชุมชน ความสำเร็จ

สิ่งที่นำไปปรับใช้

- หมั่นศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ
- ให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อมูล

กลุ่มที่ 4

ข้อดี

- มีความรู้หลากหลาย
- ตอบคำถามได้ชัดเจน
- มีข้อมูลและรูปภาพนำเสนอตรงไปตรงมา

สิ่งที่นำไปปรับใช้

- เตรียมตัวและเนื้อหาเป็นอย่างดี
- สร้างประสบการณ์เรียนรู้ให้ผู้ศึกษาดูงาน

กลุ่มที่ 5

ข้อดี

- จัดกิจกรรมให้คณะมีส่วนร่วมระหว่างการศึกษาดูงาน
- มีศิลปะในการสื่อสาร สร้างความสนใจแก่ผู้ฟัง
- เชื่อมโยงเนื้อหาในแต่ละจุดได้ดี
- เปิดโอกาสให้ซักถาม

สิ่งที่นำไปปรับใช้

- ใช้ภาษาที่เหมาะสมกับคณะศึกษาดูงาน
- ดึงใจความสำคัญของสถานที่ศึกษาดูงานออกมาให้เนื้อหากระชับ

2) ศูนย์วิจัยและพัฒนาชาน้ำมันและพืชน้ำมัน มูลนิธิชัยพัฒนา อ.แม่สาย

- มูลนิธิชัยพัฒนาและมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ มีความร่วมมือกันในการดำเนินโครงการชาน้ำมัน โดยมีหน้าที่แตกต่างกันคือ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ดำเนินการเกี่ยวกับฝ่ายไร่และงานวิจัยฝ่ายไร่ โดยมูลนิธิชัยพัฒนาเป็นผู้สนับสนุนงบประมาณทั้งหมด และดำเนินการจัดตั้งโรงงานเพื่อผลิตน้ำมันจากชาน้ำมันและพืชน้ำมัน

มูลนิธิชัยพัฒนา ส่งเสริมด้านการผลิตน้ำมัน

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ส่งเสริมด้านแปลงปลูก

- นอกจากชาน้ำมัน ที่โรงงานยังมีพืชน้ำมันชนิดอื่นๆ อีก 3 ชนิด ได้แก่ งามี่มอน เมล็ดไนเจอร์ มะรุม โดยมีตราสินค้าผลิตภัณฑ์ “ภัทร พัฒนา”
- พืชน้ำมันทั้ง 4 ชนิดมีคุณค่าทางโภชนาการที่แตกต่างกัน

พืชน้ำมัน	คุณค่าทางโภชนาการ
ชาน้ำมัน	โอเมก้า 9 สูง ช่วยลดคอเลสเตอรอลในเลือด
มะรุม มี 2 สายพันธุ์ คือ พันธุ์เมืองและอินเดีย	วิตามินเอ วิตามินซี วิตามินอี สูงกว่าส้ม 7 เท่า
งามี่มอน	โอเมก้า 3 สูง ช่วยกระตุ้นความจำ เสริมสร้างน้ำหล่อเลี้ยงไขข้อกระดูก
เมล็ดไนเจอร์	ลดภาวะการเป็นมะเร็งต่อมลูกหมากโต

- พืชน้ำมันที่ได้มีคุณค่าทางการแพทย์อื่นๆ ที่วิทยาการแนะนำได้แก่ น้ำมันระหุ่ง ช่วยรักษาอาการโรคจิตสับสน ทวาร ช่วยระบบขับถ่าย และน้ำมันหามะยูนอินเดีย ช่วยเพิ่มฮอร์โมนเพศชาย 4-6 เท่า เหมาะสำหรับผู้ที่ไม่มีบุตรยาก

เยี่ยมชมนิทรรศการข้อมูลและเครื่องจักรผลิตชาน้ำมันและพืชน้ำมัน

3) ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ อ.แม่สาย

- ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ มีพื้นที่ทั้งหมด 125 ไร่
- ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ จัดตั้งขึ้นตามพระราชดำริของกรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ที่ต้องการให้ชาวบ้านมีพันธุ์พืชที่ดีในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม
- พันธกิจหลักของศูนย์ฯ คือเป็นแหล่งสำรองเมล็ดพันธุ์ไว้เพื่อเป็นพันธุ์พระราชทานแก่ราษฎรทั่วไป อีกทั้งเมื่อยามเกิดภัยพิบัติต่างๆ อันส่งผลกระทบต่อประกอบอาชีพเกษตรกรรมสามารถมารับและนำไปปลูกทันที และมุ่งมั่นพัฒนาพันธุ์พืชให้ทันต่อโรคและแมลง
- นอกจากนี้เพื่อให้เกิดความยั่งยืน ทางศูนย์ฯ ยังลงพื้นที่ส่งเสริมชาวบ้านปลูกผักปลอดสารพิษ ส่งเสริมการรวมกลุ่ม เช่น โครงการเพื่อนช่วยเพื่อน ให้ชาวบ้านที่ปลูกพืชจากเมล็ดพันธุ์พระราชทานเก็บเมล็ดส่งให้ทางศูนย์ฯ และส่งต่อไปยังคนอื่น ๆ
- การพัฒนาสายพันธุ์พืชนั้น มีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยแม่โจ้ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา จังหวัดเชียงใหม่ เช่น พริกชี้หู ถั่วฝักยาว มะเขือเจ้าพระยา เป็นต้น

- ประเด็นคำถาม-คำตอบ

- 1) หากหมู่บ้าน อบต. ประสงค์ขอสนับสนุนเมล็ดพันธุ์พระราชทานไปส่งเสริมชาวบ้าน ต้องดำเนินการอย่างไร

ตอบ : ส่งหนังสือมายังศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ แจ้งวัตถุประสงค์การดำเนินการ กิจกรรม รายชื่อ จำนวนและบ้านเลขที่ นอกจากเมล็ดพันธุ์พืชผัก ยังมีกิ่งพันธุ์ไม้ผล เช่น มะขาม เงาะ ลำไย แคนา เป็นต้น

- 2) เมล็ดพันธุ์ที่ขอไปต้องเก็บเมล็ดมาคืนหรือไม่

ตอบ : เมล็ดพันธุ์พืชผักไม่ต้องคืน ส่วนไม้ผลเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ จะไปติดตามผลความคืบหน้า เป็นระยะๆ นอกจากนี้ยังมีสายพันธุ์สัตว์ เช่น ไก่ประดู่หางดำ แพะเบงกอลพันธุ์ผสม ปลา นิลจิตรลดา

- 3) ทางศูนย์ฯ รับซื้อผลผลิตจากชาวบ้านใช้หรือไม่

ตอบ : รับซื้อเฉพาะของเกษตรกรที่ร่วมโครงการบ้านนี้มีรัก ปลูกผักกินเอง ซึ่งผักเหล่านั้น ได้รับมาตรฐาน GAP โดยเจ้าหน้าที่จะไปสุ่มตรวจสอบเคมีในผัก ก่อนรับซื้อ รวมไปถึงการวางแผนการปลูกผักด้วย

- 4) กรณีเป็นสัตว์เลี้ยง มีเงื่อนไขการคืนผลผลิตหรือไม่

ตอบ : ไม่ต้องคืน มีเงื่อนไขก่อนได้รับอนุมัติคือต้องสร้างโรงเรือนตามมาตรฐานของปศุสัตว์ ในส่วนของการขอพันธุ์พืช ต้องรวมกลุ่มเข้า ในส่วนของสัตว์เลี้ยงไม่ต้องรวมกลุ่ม เมื่อนำไปเลี้ยงแล้วเกิดโรคระบาด สัตว์ล้มตาย ขอใหม่ได้ แต่ถ้านำไปเชือด ไม่มีหลักฐาน ขอใหม่ไม่ได้

นักรถรางชมแปลงปลูกพืชชนิดต่างๆ

4) ถอดบทเรียน ณ ศาลาริมน้ำ ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ

- กิจกรรมรายบุคคล
- โจทย์ มี 2 ข้อ

1) ท่านจะนำสิ่งที่เรียนรู้ไปปรับใช้กับการเป็นวิทยากรมหาวิทยาลัยที่มีชีวิตอย่างไร

2) มีอะไรบ้างที่ท่านต้องการพัฒนาศักยภาพการเป็นวิทยากรมหาวิทยาลัยที่มีชีวิต

ลำดับที่	ชื่อ – สกุล	สิ่งที่นำไปปรับใช้	สิ่งที่ต้องการพัฒนา
1	นายวิชิต วิเศษทรัพย์เกษม	- พัฒนาสิ่งที่เป็นอยู่ให้ดีขึ้น	- การพูดให้ดีขึ้น
2	นางสาวมัลลิกา อืดเดช	- มี eye contract กับผู้รับสาร - เรื่องบุคลิกภาพ ความมั่นใจ - การสื่อสารชัดเจน - ถ่ายทอดเรื่องราวได้อย่างสนุกสนาน - ความเป็นกันเองกับผู้รับสาร	- พัฒนาเรื่องราว เนื้อหาที่ถูกต้อง ชัดเจน - ทักษะการใช้ภาษา การพูดต่อหน้าสาธารณะ
3	นายจตุพงศ์ อภิพรไพศาล	- การเตรียมประเด็นให้ชัดเจน น่าสนใจ - เป็นตัวของตัวเอง เป็นธรรมชาติ - ความมั่นใจ	- การออกแบบกิจกรรมกับตรงประเด็นกับคณะ - ทักษะการพูด การนำเสนอที่น่าสนใจ - การพัฒนาบุคลิกภาพ
4	นายฐานกร เดชพัฒน์กิจ	- ทักษะการสื่อสารและการพูด	- อบรมเนื้อหาเกี่ยวกับดอยตุงให้ชุมชนและชาวบ้านเข้าใจเพิ่มขึ้น
5	นายยี นามแปง	- สร้างกิจกรรมให้คณะจดจำ - ใช้ภาษาสื่อสารเข้าใจง่าย	- ใช้ภาษาให้ถูกต้อง
6	นายหลวง นามยี	- เนื้อหาและสื่อการบรรยาย เพื่อให้คณะเข้าใจมากขึ้น เช่น พาลงพื้นที่จริง - สร้างวิทยากรรุ่นใหม่	- จัดประเด็นเนื้อหาเพื่อตอบคำถามตรงประเด็น - รูปแบบการชักจูงให้คณะมีส่วนร่วมกับวิทยากร

7	นายธดากรณ์ อุดทา	- ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่รู้เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจในการนำเสนอ	- การสื่อสารแบบโน้มน้าวผู้ฟังในสนใจ - การพัฒนาบุคลิกภาพ
8	นายสาม นามปู้ด	- เข้าถึง - เข้าใจ ปรับตัวให้เข้ากับคณะไม่เป็นทางการมากเกินไป - การวางตัวเมื่ออยู่กับคณะ	- ศึกษาข้อมูลของคณะวัตถุประสงค์ของคณะอย่างถ่องแท้
9	น.ส.อรัญญา อภิเสถียรพงศ์	- การเรียบลำดับการเล่าเรื่องให้น่าสนใจ - เรียนรู้ อยู่เสมอ ทันต่อเหตุการณ์	- พัฒนาการนำเสนอเรื่องราวให้น่าฟัง น่าสนใจ - มีโอกาสได้เห็นตัวอย่างและประสบการณ์ที่น่าสนใจจากที่อื่นๆ
10	นางสาวอรอุมา นามย๋วก	- การลงมือทำจริงเพื่อให้เข้าใจและรู้ข้อมูลอย่างลึกซึ้งซึ่งเสริมสร้างความมั่นใจในการเป็นวิทยากรมากขึ้น - ค้นหาเสน่ห์ของตัวเอง	- การเรียบเรียงเนื้อหา การตัดทอนหรือปรับหน้างานให้เหมาะสม - อบรมและเสริมทักษะความมั่นใจ
11	นางสาวอำพร หล่อชา	- เก็มนำเข้าเรื่อง - สร้างกิจกรรมให้คณะ	- การพูดโน้มน้าวผู้ฟัง - วิธีนำเสนออย่างมั่นใจ
12	น.ส.ศกุนตลา จรูญโกศลเกษม	- พูดให้ชัดเจน และมีความมั่นใจในตัวเองเพิ่มขึ้น	- มีความมั่นใจในการตอบคำถาม - พัฒนาบุคลิกภาพ
13	นายสุรศักดิ์ เสียงดี	- พัฒนาอุปกรณ์การนำเสนอให้ดูง่ายและเข้าใจ	- มีกิจกรรมศึกษาดูงานนอกสถานที่บ่อยๆ เพื่อกระตุ้นให้ตื่นตัวและได้นำความรู้ใหม่ๆ มาปรับใช้

14	นายวรกร คีลาวงษ์	- มีกิจกรรมละลายพฤติกรรม สร้างบรรยากาศที่ดี - มีความรู้จริง นำเสนอผ่านประสบการณ์จริง	- การสื่อสารที่กระชับ เข้าใจง่าย - สรุปเนื้อหาให้ตรงประเด็นกับกลุ่มผู้ฟัง
15	นางอรรณณ โสภณอำนาญกิจ	- สอดแทรกเรื่องราวที่เป็นเอกลักษณ์ของดอยตุงในการบรรยาย - พูดเรื่องที่เรานัดให้ชัดเจน	- เทคนิคการพูดสื่อสาร
16	นายโกศลย์ รัชตะนิธิโสภณ	- การพูดและการบรรยายสั้น ได้เน้นประเด็นหลัก ใช้คำพูดสุภาพ เรียบร้อย - ความอดทนต่ออุปสรรคที่เจอ	- หาข้อมูลเกี่ยวกับงานตนเองให้มากที่สุด - ศึกษาวิดีโอตัวอย่างจากสื่อต่างๆ อยู่เสมอ
17	น.ส.เสาร์ หานแสง	- ปรับปรุงเรื่องการพูด - เรียนรู้ประวัติดอยตุง - พัฒนาบุคลิกภาพตัวเอง	- พัฒนาการสื่อสารกับคณะ - สร้างวิทยากรรุ่นใหม่
18	น.ส.กัญญาณัฐ ศิริวรรณภักษ์	- สบตาผู้ฟัง - กล้าแสดงออกมากขึ้น	- เรียบเรียงเนื้อหาให้เข้าใจ - ยิ้มแย้ม แจ่มใส
19	น.ส.คำนวล หานใส่	- ศึกษาข้อมูลให้ทันเหตุการณ์ - สร้างเรื่องเล่าที่เป็นแรงจูงใจ อยากรู้อยากเห็น - หาสิ่งที่น่าสนใจให้คณะดูมากกว่านี้	- การพัฒนาบุคลิกภาพ
20	น.ส.ทิพย์วรรณ ดวงดอกมูล	- ยิ้มแย้ม แจ่มใส - นำเสนอเนื้อหาให้ครบถ้วน ชัดเจนตามเวลาที่กำหนด - พูดเชื่อมโยง ให้ผู้ฟังเข้าใจ - อัปเดตข้อมูลหน่วยงานและ	- มีกิจกรรมหน้างานให้คณะได้ทดลองทำ สัมผัส - มีสินค้าที่ระลึกแก่คณะ

		การพัฒนาในอนาคตเพื่อให้ผู้ฟังสนใจ	
21	นางสาวปฐมพร พรหมนิล	- พัฒนาค้นคว้าความรู้ที่มี เพื่อถ่ายทอดผู้ฟังอย่างเป็นระบบ - อัปเดตงานตนเองและงานผู้อื่นให้รู้เท่าๆ กัน เพื่อนำเสนอทิศทางเดียวกัน - ฝึกบรรยายและเล่าเรื่องให้สนุก พูดได้คล่องให้มากขึ้น	- หลักสูตร Story Telling - ศึกษาดูงานเพื่อเปิดโลกทัศน์ - อบรมการใช้เทคโนโลยีเพื่อเสริมความเข้าใจและสื่อเพื่อนำเสนอเรื่องราว
22	น.ส.กนกวรรณ รัชตัญญิพย์	- หมั่นฝึกฝนตนเองอยู่เสมอ	- มีโอกาสไปศึกษาดูงานที่อื่น ๆ เพื่อนำกลับมาปรับปรุงตนเอง
23	น.ส.วิภาวดี พิมลธิติกุล	- การเชื่อมโยงเรื่องราวที่จะบรรยาย - ศึกษาข้อมูลและเนื้อหาเพื่อตอบคำถาม	- อบรมเทคนิคการตอบคำถาม - การบรรยายแบบเล่าเรื่อง
24	น.ส.ชญญา วสุสินสุข	- ความมั่นใจในการนำเสนอเนื้อหา - มีความรู้ครอบคลุมกับเนื้อหาที่นำเสนอ	- การเรียบเรียงเนื้อหาให้น่าสนใจและตรงประเด็นการเรียนรู้ของคณะ - สร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้คณะมีส่วนร่วม
25	น.ส.ณัฐชา โลหะยืนยงสุข	- ศึกษาข้อมูลของคณะให้ดี เพื่อเตรียมเนื้อหาเสนอ - ยึดแน่นแจ่มใสมากขึ้น เป็นกันเองกับผู้ฟังมากขึ้น	- การเรียบเรียงเรื่องราวให้เป็นคำพูด - เทคนิคการพูดและการใช้ภาษาระดับต่างๆ
26	นายวีรชิต วรณัฐติกุล	- มีข้อมูลและรายละเอียดที่ชัดเจนเพื่อนำเสนอ	- ปรับบุคลิกภาพให้ดูธรรมชาติเพื่อดึงให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม

27	นายประเสริฐ คำลือ	- จะเรียนรู้ พัฒนาตนเองอยู่เสมอ โดยอยู่บนพื้นฐานความเป็นตัวเอง และเป็นเอกลักษณ์ - เปิดโอกาสให้คณะมีส่วนร่วม และแลกเปลี่ยนตามจังหวะโอกาส	- พัฒนาทักษะการพูดให้ดึงดูดความสนใจของคณะ
28	นางมยุรา สิลาวงศกรกุล	- ศึกษาข้อมูลเรื่องที่จะพูดคุยกับคณะให้มากขึ้นและชัดเจน - ศึกษาเรื่องรอบตัวอยู่เสมอ	- การพูดคุยเพื่อดึงดูดความสนใจ ไม่น่าเบื่อ - การวางตัวระหว่างการพูดมีความมั่นใจในตัวเอง
29	นางสาวรุ่งไพลิน เจริญดี	- ยากนำเสนอประสบการณ์ของตนเองมาต่อยอดเหมือนบ้านปางห้า บ้านท่าขันทองเพื่อสร้างรายได้ที่หลากหลายให้ตนเองและชุมชน	- พัฒนาความกล้าแสดงออกและศิลปะในการพูดเพิ่มขึ้น
30	นายสุภาพ ตาสามดี	- มีความมั่นใจมากขึ้น	- การพัฒนาบุคลิกภาพ
31	นายอภิชาติ มงคลโรจน์กุล	- สร้างบุคลิกภาพให้น่าเชื่อถือ - ฝึกฝนทักษะการพูดอยู่เสมอ - เรียนรู้เพิ่มเติมในเรื่องที่เกี่ยวข้องและบริบทพื้นฐานของท้องถิ่น - เตรียมสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการนำเสนอและเรียนรู้	- การพัฒนาบุคลิกภาพ - เทคนิคการพูดให้มั่นใจ - ศึกษาดูงานในสายงานของตนเอง - มีการรวมกลุ่มร่วมพูดคุยแสดงความคิดเห็น
32	นายทรงยศ วิเศษขจรศักดิ์	- ศึกษาข้อมูลของคณะเพื่อให้ทราบวัตถุประสงค์ - ปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ฟัง	- เทคนิคการเล่าเรื่องบรรยายเพื่อให้ผู้ฟังสนใจ

ภาคผนวก

A. รายชื่อวิทยากรมหาวิทยาลัยที่มีชีวิต

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล		เพศ	ส่วนงาน
วิทยาการมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ				
1	นายวิจิต	วิเศษทรัพย์เกษม	ชาย	สวนรุกขชาติแม่ฟ้าหลวง ดอยช้างมูบ
2	นางสาวมัลลิกา	อ๊อดเดช	หญิง	สวนแม่ฟ้าหลวง
3	นายจตุพงศ์	อภิพรไพศาล	ชาย	โครงการเปลี่ยนป่าดอยตุง
4	นายฐากร	เดชพัฒน์กิจ	ชาย	พัฒนาสังคม
5	นายยี	นามแปง	ชาย	โครงการชาน้ำมัน ปูนะ
6	นายหลวง	นายยี	ชาย	ส่งเสริมกาแฟ
7	นายธดากรณ์	อุตทา	ชาย	ศูนย์ท่องเที่ยวและบริการ พระตำหนักดอยตุง
8	นายสาม	นามปืด	ชาย	ศูนย์ท่องเที่ยวและบริการ ประชาสัมพันธ์
9	นายอรรณูญา	อภิเสถียรพงศ์	หญิง	นักวิเคราะห์และจัดการองค์ความรู้
10	นางสาวอรอุมา	นามยวก	หญิง	พัฒนาผู้นำรุ่นใหม่-ค่ายเด็ก
11	นางสาวอำพร	หล่อชา	หญิง	พัฒนาผู้นำรุ่นใหม่-ค่ายเด็ก
12	นางสาวศกุนตลา	จรรยาโกศลเกษม	หญิง	มัลติมีเดีย
13	นายสุรศักดิ์	เสียงดี	ชาย	โรงงานแปรรูปแมคคาเดเมีย
14	นายวรากร	คัลลวงษ์	ชาย	ไร่แมคคาเดเมีย
15	นางอรรวรรณ	โสภณอำนวยการ	หญิง	โรงงานทอผ้า เย็บผ้า
16	นายโกศลย์	รชตะนิธิโสภณ	ชาย	โรงงานทอผ้า เย็บผ้า
17	นางสาวเสาร์	หนานแสง	หญิง	โรงงานกระดาษสา
18	นางสาวกัญญาณัฐ	ศิริวรรณภักษ์	หญิง	โรงงานกระดาษสา
19	นางสาวคำนวล	หนานใส	หญิง	โรงงานควักกาแฟ
20	นางสาวทิพวรรณ	ดวงดอกมูล	หญิง	โรงงานเซรามิก
21	นายพงศ์พัฒน์	เนาว์ชมพู่	ชาย	วิศวะสิ่งแวดล้อม
22	นางสาวปฐมพร	พงษ์นิล	หญิง	ผู้ช่วยผู้จัดการส่วนพัฒนาธุรกิจเพื่อสังคม
23	นางสาวณัชรวิศ	ขันติสิทธิ์	หญิง	มหาวิทยาลัยที่มีชีวิต
24	นางอมรรัตน์	บังคมเนตร	หญิง	มหาวิทยาลัยที่มีชีวิต

25	นางสาวกนกวรรณ	รชตัญญูทิพย์	หญิง	มหาวิทยาลัยที่มีชีวิต
26	นางสาวพรพิมล	ใหม่น้อย	หญิง	มหาวิทยาลัยที่มีชีวิต
27	นางสาววิภาวดี	พิมลธิติกุล	หญิง	มหาวิทยาลัยที่มีชีวิต
28	นายถวิล	คำเสาร์	ชาย	มหาวิทยาลัยที่มีชีวิต
29	นางสาวชญญา	วสุสินสุข	หญิง	มหาวิทยาลัยที่มีชีวิต
30	นางสาวณัฐชา	โลหะยืนยงสุข	หญิง	มหาวิทยาลัยที่มีชีวิต
วิทยากรชาวบ้านและผู้นำชุมชน				
31	นายวีรชิต	วรัญชิตกุล	ชาย	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ฟ้าหลวง
32	นายประเสริฐ	คำลือ	ชาย	รองประธานสภา อบต.แม่ฟ้าหลวง
33	นางมยุรา	สิลาวงศกรกุล	หญิง	หัวหน้ากลุ่มสตรี บ้านเขาแห้งพัฒนา
34	นางสาวรุ่งไพลิน	เจริญดี	หญิง	ผู้ประกอบการร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก บ.ห้วยน้ำขุนหมู 18
35	นายสุภาพ	ตาสามดี	ชาย	เลขานุการ นายก อบต.แม่ฟ้าหลวง
36	นายอภิชาติ	มงคลโรจน์กุล	ชาย	ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ธัญพืช บ้านป่าคา
37	นายทรงยศ	วิเศษจรงค์ดี	ชาย	ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์กาแฟ บ้านลิเซ